Приложение № 21 към т. 1, буква „ф“

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА

НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА (МОН) И НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ОТБРАНАТА (МО) „ИЗУЧАВАНЕ И СЪХРАНЯВАНЕ НА ТРАДИЦИИТЕ И ИСТОРИЯТА НА БЪЛГАРСКАТА АРМИЯ“

1. ОПИСАНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Патриотичното възпитание е част от образователния процес, който има за цел формирането на личността от най-ранна възраст. Ценностната система на човека се изгражда чрез възпитание в семейството, в училището, чрез приемане и спазване на обществените норми и поведение. Патриотизмът е обич към Родината и желание за опазването ѝ, възхищение от националните постижения, привързаност към родната земя, език и традиции.

По модул 1 през 2024 г. са одобрени 47 училища.

По модул 2 в националния форум в НВУ „Васил Левски” – гр. Велико Търново, който ще се реализира през летните месеци на 2025 г. ще участват 350 ученици и ръководители от 35 училища.

Една от важните задачи на българското образование е да спомага за изграждането на стабилна ценностна система в подрастващите, в която родолюбието заема особено място. От друга страна, ангажирането на въображението на учениците несъмнено съдейства за тяхното физическо, интелектуално и личностно развитие. Нужно е изграждане на възгледи, които да повишат в ученика мотивацията за участие в дейности, които да подсилят усещането му за принадлежност към неговото училище и да го възпитат като гражданин на България. Осъществяването на националната програма ще допринесе за придобиване на нови компетентности в областта на гражданското образование и патриотичното възпитание на учениците, както и за провеждане на дейности, свързани със съхраняването на историческата памет за българската армия и за подвизите на българските воини. Програмата е разработена в съответствие с Приоритетна област 2. Компетентности и таланти на Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030).

2. ЦЕЛИ И ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Модул 1. „Разработване на училищни проекти, свързани с изследване на историческото минало на българската армия“.

Модулът се организира, изпълнява и финансира от Министерството на образованието и науката.

Обща цел:

Изграждане и поддържане на училищни традиции, свързани със съхраняването на историческата памет за българската армия и с възпитанието в родолюбие

Специфични цели:

1. формиране на граждански ангажирани личности, приобщени към ценностите на демократичното общество;

2. осмисляне на свободното време на учениците със занимания по интереси, подпомагащи интелектуалното, духовното, нравственото и физическото им израстване;

3. засилване на интереса на учениците към историята и постиженията на българската армия.

Дейностите по модула от програмата ще се изпълняват на територията на Република България и обхващат държавни и общински училища, в които се обучават ученици от VIII до XII клас.

Модул 2. Провеждане на национален форум за обучение и за представяне на добри практики на ученици, участващи в дейностите от модул 1, на тема: „Запознаване на учениците с военното дело и със славното историческо минало на българската армия и споделяне на добри практики“.

Модулът се организира, изпълнява и финансира от Министерството на отбраната през 2026 година.

Обща цел:

Надграждане на знанията за историята на българската армия и придобиване на необходимите първоначални знания и умения по военна подготовка.

Специфични цели:

1. придобиване на знания и умения в областта на военното дело;

2. развиване на лидерските умения на учениците;

3. усъвършенстване на комуникативните способности на учениците;

4. развиване на уменията на учениците за работа в екип;

5. придобиване на знания и умения от учениците за оказване на първа медицинска помощ;

6. усъвършенстване на уменията на учениците за представяне на добри практики от дейността си.

Националният форум за обучение и за представяне на добри практики на ученици ще се проведе в НВУ „Васил Левски” – гр. Велико Търново.

3. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

По Модул 1:

1. брой дейности, заложени във формуляра за кандидатстване;
2. брой информационни материали;
3. брой ученици от училището, включени в програмата.

По Модул 2:

1. брой проведени обучения;
2. брой участници в обученията.

4. ЦЕЛЕВА ГРУПА

Ученици от VIII до XII клас.

5. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

По Модул 1:

1. изградени и поддържани училищни традиции, свързани със съхраняването на историческата памет за българската армия и с възпитанието в родолюбие;
2. повишен интерес от страна на ученици, родители и училищни ръководства към историческото минало на българската армия;
3. формирани граждански ангажирани личности, приобщени към ценностите на демократичното общество;
4. ангажирано свободно време на учениците със занимания по интереси, подпомагащи интелектуалното, духовното, нравственото и физическото им израстване.

По Модул 2:

1. придобити първоначални знания и умения по военна подготовка: за правилата на общуване във военните структури, за различните видове военни средства и др.
2. надградени знания за бележити дати и събития от българската военна история;
3. усвоени умения за основните начини и способи за ориентиране в местност;

4. придобити знания и умения, свързани с оказването на първа медицинска помощ;

5. развити лидерски умения и усъвършенствани комуникативни способности, умения за работа в екип и за представяне на добри практики.

6. БЮДЖЕТ

По Модул 1 за МОН – 100 000 лв.

По Модул 2 за Министерство на отбраната (МО) – до 200 000 лв.

Общ бюджет: до **300 000 лв.**

7. ДОПУСТИМИ КАНДИДАТИ

Бенефициенти на средствата са държавни и общински училища, в които се обучават ученици от VIII до XII клас.

Бенефициенти по програмата не могат да бъдат държавни и общински училища, получили финансиране през 2024 година.

8. СРОК НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Програмата ще се изпълнява през учебната 2025/2026 година.

9. МЕХАНИЗЪМ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОТЧИТАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

По Модул 1:

Мониторингът по реализацията на дейностите по модул 1 от програмата се осъществява чрез проверки, които се извършват от комисия със заповед на началника на РУО на място в училищата, получили финансиране, и/или в електронна среда от разстояние. Мониторингът включва проверка на:

1. проектната документация на съответното училище;

2. разходооправдателните документи съобразно предвиденото в заявените бюджетни дейности в проектното предложение.

За резултатите от мониторинга всяко регионално управление на образованието изготвя и изпраща доклад до министъра на образованието и науката.

По Модул 2:

Мониторингът по реализацията на дейностите по модул 2 от програмата се осъществява от Министерството на отбраната и от Министерството на образованието и науката чрез проверки на място на заниманията на учениците в НВУ „Васил Левски” – гр. Велико Търново.

10. ДЕМАРКАЦИЯ И ДОПЪЛНЯЕМОСТ С ДРУГИ НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ ИЛИ ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИ ИЛИ ДРУГИ МЕЖДУНАРОДНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

10.1. Дейностите и средствата по националната програма не могат да дублират дейности и средства с еднакво предназначение по други национални програми за развитие на образованието, друго национално финансиране, фондовете на Европейския съюз, както и други донорски програми, което се декларира от съответния бенефициент, подал проектно предложение/искане за финансиране.

10.2. Декларацията по т. 10.1. е задължителна и следва да съдържа следния текст: „Декларирам, че дейностите, за които кандидатствам, не са финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема или процедура от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма“.

11. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ И СРОК НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

По Модул 1:

1. събиране на информация, свързана с конкретни личности и/или паметници, посветени на бойната слава на българската армия, в населеното място/областта, в което се намира училището;

2. провеждане на интервюта с наследници на участници във войните за национално обединение;

3. грижа за войнишки паметник или паметник, посветен на конкретна личност, свързана с историческото минало на българската армия;

4. посещения на музеи и/или културно-исторически обекти в населеното място/областта, свързани с историческото минало на българската армия;

5. разработване на информационни материали (вестник, табла, флаери и др.) или на сайт, свързани с историческото минало на българската армия.

По Модул 2:

1. дейности, свързани с:

1.1. видове специфична военна подготовка;

1.2. военна топография;

1.3. военна история.

2. представяне на добри практики от реализираните дейности по ***модул 1***. Предвидените теми се реализират чрез определен брой часове за теоретична и за практическа подготовка. Програмата за заниманията на учениците с конкретните теми и часове ще бъде предоставена на всеки ръководител на група при пристигане на място в НВУ „Васил Левски" – гр. Велико Търново.

12. ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ И ЕТАПИ НА ФИНАНСИРАНЕ

Максималната стойност на един проект е 2000 лв., като в раздел „Бюджет" от формуляра за кандидатстване са посочени максималните размери на средствата по разделите. Финансират се дейности, свързани с изследване на историческото минало на българската армия, посещение на музеи и/или културно-исторически обекти, разработване на информационни материали, информационен сайт и др.

13. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

По Модул 1:

1. придружително писмо от директора на училището;

2. формуляр за кандидатстване по образец, който включва:

- цели;

- очаквани резултати и индикатори за изпълнение;

- дейности;

- брой участници, които ще бъдат включени в работата по програмата;

3. финансов план/бюджет;

4. решение на педагогическия съвет за кандидатстване на училището по програмата.

Всяко училище може да кандидатства само с един проект по програмата. Посочените документи се изпращат по електронна поща на съответното регионално управление на образованието (РУО) в срок до 45 дни след датата на одобряването на програмата с Решение на Министерския съвет.

По Модул 2:

Министерството на образованието и науката извършва класирането на училищата за участието им в Националния форум по ***модул 2***, който ще се проведе в НВУ „Васил Левски". Заниманията се провеждат в НВУ „Васил Левски" – гр. Велико Търново в рамките на една седмица за всяка група.

1. Изисквания към цялостната организация по провеждане на обучението:

1.1. учениците да са клинично здрави, удостоверено с медицинска бележка;

1.2. заниманията да се провеждат предимно навън, само при необходимост в класните помещения и кабинетите на НВУ „Васил Левски”. В заниманията да са включени и щафетни и състезателни игри за учениците.

2. Необходимото материално осигуряване за провеждане на занятията, както и медицинското обслужване, се осигуряват от НВУ „Васил Левски”.

3. Настаняването се организира от НВУ „Васил Левски”.

4. Разходите на обучаемите са за сметка на МО (транспорт от училище до НВУ „Васил Левски“ и обратно, храна, нощувки и обучение).

5. Изисквания към участниците в заниманията:

Всеки участник следва да си осигури спортен екип (анцуг) и спортни обувки за участие в практическите занимания.

14. **ПРОЦЕДУРА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ И ОДОБРЕНИЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ**

По Модул 1:

Оценяването се извършва в РУО от комисия, определена със заповед на началника на РУО, която разглежда, оценява и класира проектите в срок до 45 дни след датата на одобряването на програмата с Решение на Министерския съвет. Оценяването се извършва по следните критерии:

1. административно съответствие за пълно и точно попълване на формуляра – 10 точки, при непълна документация – 0 точки;

2. съответствие между цели, дейности и очаквани резултати – от 0 до 20 точки;

3. целесъобразно разпределение на заявените средства по бюджетни дейности – от 0 до 20 точки;

4. целесъобразност и оригинални подходи при предвидените дейности за изследване на историческото минало на българската армия – от 0 до 30 точки;

5. брой на учениците, включени в програмата – от 0 до 20 точки.

Максималният брой точки е 100. Класирането на проектите се извършва в низходящ ред според получените при оценяването точки. Комисията, определена със заповед на началника на РУО, в срок до 15 дни след крайната дата за разглеждане, оценяване и класиране на проектите предлага на министъра на образованието и науката класираните

проектни предложения. Всяко РУО изпраща в МОН класираните проекти на първо, второ и трето място (не се допуска класиране на повече от един проект на първо, второ и трето място), или общо 84 проекта.

Комисия, определена със заповед на министъра на образованието и науката, ще разгледа постъпилите 84 проектни предложения, като:

1. от всички постъпили проектни предложения в МОН за финансиране ще бъдат класирани проектите на 50 училища;

2. от класираните за финансиране 50 училища по Модул 1, комисията в МОН ще определи първите класирани по ред 35 училища, които ще вземат участие в Модул 2 – национален форум за представяне на добрите практики и за обучение на учениците.

15. ОТЧИТАНЕ НА ПРОЕКТИТЕ

По Модул 1:

Предоставените финансови средства по програмата следва да бъдат усвоени от училищата до 30.06.2026 г. Училищата изготвят и представят в РУО отчет за изпълнението на проектите по модул 1 в срок до 30.09.2026 г. РУО представя в МОН отчет (по образец) за изпълнението на модул 1 от програмата до 30.10.2026 г.

По Модул 2:

Министерството на отбраната изготвя и представя писмен отчет в МОН за изпълнението на дейностите по модул 2 в срок до 30.11.2026 г.

МОН изготвя обобщен отчет за изпълнението на дейностите по модул 1 и по модул 2 от програмата до 15.12.2026 г